

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 180/2021-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Petrom Kupkom, Hlavná 23, Trnava, proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 6 T 76/2018 z 23. novembra 2018, uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 6 To 17/2019 z 9. apríla 2019 a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Tdo 69/2019 z 15. apríla 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. augusta 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) č. k. 6 T 76/2018 z 23. novembra 2018 (ďalej len „napadnutý rozsudok okresného súdu“), uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 To 17/2019 z 9. apríla 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 5 Tdo 69/2019 z 15. apríla 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“). Sťažovateľ zároveň navrhuje zrušiť napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, rovnako navrhuje zrušiť aj napadnuté uznesenie krajského súdu a aj tomuto vrátiť vec na ďalšie konanie. Sťažovateľ si uplatňuje aj náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

3. Napadnutým rozsudkom okresného súdu bol sťažovateľ uznaný za vinného zo zločinu pozbavenia osobnej slobody formou účasti podľa § 21 ods. 1 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z.

Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), § 182 ods. 1, ods. 2 písm. a), c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. d), i) Trestného zákona a § 140 písm. b) Trestného zákona. Konkrétne sťažovateľ z pomsty voči svojej bývalej manželke [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] za to, že proti nemu ako obvinenému svedčila v trestných veciach vedených na národnej jednotke finančnej polície národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru pod ČVS: PPZ-973/NKA-FP-BA-2013 a ČVS: PPZ-891/NKA-FP-ZA-2014, a za to, že počas toho, ako bol vo väzbe v inej trestnej veci, po tom, čo sa s ním rozviedla, za spoločnosť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], ktorú dovtedy obvinený prostredníctvom nej riadil, začala ako konateľka spravovať majetok spoločnosti a nehnuteľnosti v okrese [REDAKOVANÉ] v rozpore s jeho predstavami, po svojom prepustení z väzby v inej trestnej veci v presne neustálený deň v mesiaci október alebo november 2016 telefonicky kontaktoval [REDAKOVANÉ] (stíhaného ako obvineného v samostatnom konaní), s ktorým sa následne najmenej štyrikrát stretol osobne v presne neustálených dňoch až do 13. decembra 2016, a to na rôznych miestach vrátane obce [REDAKOVANÉ] v priestoroch kaviarne „DANI caffee“ a na parkovisku pri železničnej stanici, pričom pri týchto stretnutiach ho požiadal, aby [REDAKOVANÉ] pozbavil osobnej slobody, a na tento účel mu ukázal rodinný dom, v ktorom [REDAKOVANÉ] bývala, škôlku a školu, ktoré navštevovali jej deti, ďalšie miesta a trasy, kadiaľ sa mohla pohybovať, poskytol mu kľúče od areálu patriacemu jeho synovi [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], ktorý sa nachádza v obci [REDAKOVANÉ], a za spáchanie uvedeného skutku mu prisľúbil odmenu v dosiaľ presne neustálenej výške, z ktorej mu vopred vyplatil finančnú sumu najmenej vo výške 5 000 eur, pričom [REDAKOVANÉ] na účely vykonania skutku následne oslovil najmenej dve dosiaľ presne neustálené osoby. Sťažovateľ 9. decembra 2016 v katastrálnom území [REDAKOVANÉ] zadovážil prostredníctvom osoby [REDAKOVANÉ] osobné motorové vozidlo značky Škoda FABIA Combi žltej farby s evidenčným číslom [REDAKOVANÉ] a prostredníctvom [REDAKOVANÉ] zabezpečil prevoz tohto vozidla do obce [REDAKOVANÉ], a to do areálu, ktorého majiteľom je jeho syn [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], a toto vozidlo následne najneskôr 13. decembra 2016 poskytol [REDAKOVANÉ] a ďalším dvom dosiaľ presne neustáleným osobám s tým, že 13. decembra 2016 v čase okolo 07.40 h v [REDAKOVANÉ] na ulici [REDAKOVANÉ] po tom, ako [REDAKOVANÉ] odovzdala svojho syna [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] do Materskej školy, [REDAKOVANÉ], ju na základe vopred rozdelených úloh pri odchode zo škôlky za použitia násillia a proti jej vôli [REDAKOVANÉ] s ďalšou dosiaľ presne neustálenou osobou vtiahli do tam stojaceho osobného motorového vozidla značky Škoda SUPERB striebornej svetlej metalízovej farby s evidenčným číslom [REDAKOVANÉ], s ktorým následne odišli z miesta činu aj s [REDAKOVANÉ], pričom ďalšia dosiaľ presne neustálená osoba ako vodič motorového vozidla značky Škoda FABIA žltej farby s evidenčným číslom [REDAKOVANÉ] (tabuľky vopred 13. decembra 2016 v skorých ranných hodinách [REDAKOVANÉ] odcudzil z motorového vozidla Honda Civic v obci [REDAKOVANÉ]) poskytovala bezprostredne po začatí páchania skutku v meste [REDAKOVANÉ] sprievod [REDAKOVANÉ] a druhej dosiaľ presne neustálenéj osobe vezúcim poškodenú v predmetnom vozidle značky Škoda SUPERB tým spôsobom, že s predmetným vozidlom značky Škoda FABIA Combi žltej farby jazdila za predmetným vozidlom značky Škoda SUPERB a následne na dosiaľ neustálenom mieste [REDAKOVANÉ] spolu s dvomi dosiaľ presne neustálenými osobami poškodenú [REDAKOVANÉ] premiestnili z predmetného vozidla značky Škoda SUPERB do predmetného vozidla značky Škoda FABIA Combi žltej farby, ktorého prejazd pri jeho riadení dosiaľ presne neustálenou osobou bol zaznamenaný na kamerovom systéme v obci [REDAKOVANÉ], pričom poškodenú následne previezli na dosiaľ presne neustálené miesto s tým, že [REDAKOVANÉ] je nezvestná od 13. decembra 2016 dosiaľ. Sťažovateľovi

bol za to uložený trest vo výmere 12 rokov so zaradením do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

4. Proti napadnutému rozsudku okresného súdu podali odvolania sťažovateľ aj prokurátor, ktoré krajský súd napadnutým uznesením zamietol podľa § 319 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“).

5. Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, v ktorom si uplatnil viaceré dovolacie dôvody [§ 371 ods. 1 písm. c), g), h) a i) Trestného poriadku], ktoré bolo napadnutým uznesením najvyššieho súdu podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuté.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti tvrdí, že napadnutý rozsudok okresného súdu, ako aj uznesenia krajského súdu a najvyššieho súdu sú nezrozumiteľné, nepresvedčivé, nepreskúmateľné, nezákonné a nesprávne. Keďže podľa sťažovateľa obžaloba, ako aj napadnuté rozhodnutia sú založené iba na domnienkach a keďže sťažovateľ nebol oslobodený spod obžaloby podľa § 285 Trestného poriadku, napadnutý rozsudok okresného súdu považuje za chybný, pričom tento nedostatok trestného konania nebol napravený ani v odvolacom a dovolacom konaní. V tomto videl porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

7. Konkrétne sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti deklaroval, že boli porušené jeho práva na obhajobu, viaceré dôkazy boli vykonané nezákonným spôsobom, trest mu bol uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, ale tiež spochybňoval výpoveď svedka [REDAKOVANÉ] a tvrdil, že nepriame dôkazy v jeho prípade nevytvárali logickú a ničím nenarušovanú sústavu vzájomne sa dopĺňajúcich dôkazov preukazujúcich jeho vinu tak, aby bola súčasne vylúčená možnosť akéhokolvek iného záveru.

8. Porušenie svojho práva na obhajobu vidí sťažovateľ v tom, že vo veci konala národná kriminálna agentúra bez toho, aby bola príslušná na konanie v jeho v jeho trestnej veci. Tiež v tom, že uznesenie o vznesení obvinenia vychádzalo z kamerových záznamov, ktoré neboli získané postupom podľa § 89 ods. 1 Trestného poriadku, ale podľa § 3 ods. 1 a 2 Trestného poriadku. Sťažovateľ tiež tvrdí, že po skončení vyšetrovania pri preštudovaní spisu 3. októbra 2017 nemal možnosť sa radiť so svojím obhajcom. Spochybňuje prečítanie výpovede svedkyne [REDAKOVANÉ] z obdobia ešte pred vznesením obvinenia na hlavnom pojednávaní. Tvrdí, že na pojednávaní 10. augusta 2018 bol svedok [REDAKOVANÉ] nesprávne vyzvaný súdom, aby sa vyjadril k pomeru k obžalovanému (nie k stranám, pričom stranou je aj poškodený a prokurátor). A napokon tvrdí, že v priebehu konania boli zamietnuté viaceré jeho návrhy na vykonanie dokazovania.

9. Sťažovateľ považoval viaceré v konaní vykonané dôkazy za nezákonné. Konkrétne malo ísť o jeho spoznanie svedkom [REDAKOVANÉ] na hlavnom pojednávaní – keď bol sťažovateľ označený ako obžalovaný, ďalej kamerové záznamy, prečítanie výpovede svedkyne [REDAKOVANÉ] z prípravného konania, prehliadku iných priestorov alebo pozemkov zo 16. decembra 2016. Taktiež spochybňoval znalecký posudok znalca [REDAKOVANÉ], č. 16/2017 z 30. mája 2017, pretože sťažovateľ ako obvinený odmietol vyšetrenie znalcom.

10. Napokon sťažovateľ uviedol, že konajúce súdy pri ukladaní trestu nezohľadnili vedenie riadneho života, resp. neposudzovali povahu trestných činov, ktoré sťažovateľ spáchal v minulosti, časový odstup od ich spáchania a tiež ďalšie okolnosti pre aplikáciu poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j) Trestného zákona.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým rozsudkom okresného súdu, ako aj napadnutými uzneseniami krajského súdu a najvyššieho súdu.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom okresného súdu a napadnutým uznesením krajského súdu:

12. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

13. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [ďalej len „zákon o ústavnom súde“ (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05)].

14. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že napadnutý rozsudok okresného súdu bol predmetom súdneho prieskumu realizovaného krajským súdom na základe sťažovateľom (a prokurátorom) podaného odvolania. Konanie o tomto odvolaní bolo skončené napadnutým uznesením krajského súdu. Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného porušenia označených práv napadnutým rozsudkom okresného súdu je teda podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy. To vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum ústavnou sťažnosťou prezentovaného porušenia označených práv zaručených ústavou a dohovorom napadnutým rozsudkom okresného súdu. Na prerokovanie tejto časti ústavnej sťažnosti nemá ústavný súd danú právomoc, preto ju bolo potrebné v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde].

15. Sťažovateľ tiež namieta porušenie svojich v ústavnej sťažnosti označených práv napadnutým uznesením krajského súdu, ktorým krajský súd ako odvolací súd odvolanie sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu ako nedôvodné zamietol. Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu sťažovateľ podal dovolanie.

16. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ aj vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu mal k dispozícii účinný prostriedok nápravy (vo forme dovolania), ktorý využil a o ktorom bol oprávnený a povinný rozhodnúť orgán verejnej moci (najvyšší súd), ktorého právomoc predchádza právomoci ústavného súdu. Rozhodovacia činnosť všeobecných súdov všetkých stupňov (vrátane dovolacieho) pritom v zásade pokrýva celý rozsah základných práv spojených s trestným konaním, ktorý je relevantný pre konanie o ústavnej sťažnosti, keďže všeobecné súdy plnia úlohu nielen ochrancov zákonnosti, ale aj prvotných ochrancov ústavnosti. Právomoc ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je preto (okrem výnimočných prípadov) uplatniteľná až po vyčerpaní riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré právna úprava subjektom zúčastneným na konaní pred orgánom verejnej moci v záujme ochrany ich práv (vrátane základných práv a slobôd) poskytuje.

17. V tejto časti ústavný súd konštatuje, že ak sa argumentmi sťažovateľa [ktoré možno podriaďiť pod dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), g), h) a i) Trestného poriadku] proti napadnutému uzneseniu krajského súdu v rámci posudzovania dovolacích dôvodov zaoberal najvyšší súd, a to v miere, ktorá splnila všetky atribúty pre naplnenie ochrany sťažovateľom označených základných práv, ústavný súd nemá na opätovné posúdenie týchto argumentov právomoc.

18. Pretože najvyšší súd sa v dovolacom konaní zaoberal predmetnými námietkami sťažovateľa v miere, ktorá splnila všetky atribúty pre naplnenie ochrany ním označených základných práv, ústavný súd s ohľadom na princíp subsidiarity odmietol ústavnú sťažnosť aj vo vzťahu ku krajskému súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

19. Ústavný súd po preskúmaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa, ako aj pripojených rozhodnutí všeobecných súdov konštatuje, že argumentácia sťažovateľa v jeho ústavnej sťažnosti je totožná s argumentáciou, ktorú vzniesol v rámci dovolania. Najvyšší súd v napadnutom uznesení

na konkrétne námietky sťažovateľa k jednotlivým sťažovateľom uplatneným dovolacím dôvodom reagoval nasledujúcim spôsobom:

20. Na jednotlivé námietky sťažovateľa (pozri body 21 – 26 tohto odôvodnenia), ktoré mali podľa jeho tvrdenia naplňať dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, po ich preskúmaní (s. 11 – 15 napadnutého uznesenia) dal najvyšší súd odpoveď a skonštatoval, že nedošlo k zásadnému porušeniu práva sťažovateľa na obhajobu, a preto tento dôvod nebol splnený.

21. Z pohľadu posudzovania zákonnosti vykonania prípravného konania príslušným orgánom činným v trestnom konaní je určujúce, či bolo vyšetrovanie vykonané policajtom uvedeným v § 10 ods. 8 písm. a) a b) Trestného poriadku v znení účinnom v tom čase, čo bolo podľa spisového materiálu bezpochyby splnené (je to očividné napríklad z uznesenia o začatí trestného stíhania, uznesenia o vznesení obvinenia, z návrhu na podanie obžaloby č. l. 3, 4 – 11, 3505 – 3510). Teda tvrdenie sťažovateľa, že národná kriminálna agentúra nebola príslušná na konanie v tejto trestnej veci je v tomto kontexte bezpredmetné.

22. Ku kamerovým záznamom najvyšší súd podotkol, že tieto boli zabezpečené postupom podľa § 89 ods. 1 Trestného poriadku, ako to vyplýva z dotknutých zápisníc o vydaní veci (č. l. 2702 – 2731). Zároveň dodal, že z pohľadu dovolacieho konania je irelevantné, z akých dôkazov vychádzal orgán činný v trestnom konaní pri vydávaní uznesenia o vznesení obvinenia, a tiež poukázal na to, že právoplatné rozhodnutia vydané v prípravnom konaní policajtom alebo prokurátorom sú predmetom prieskumu generálneho prokurátora Slovenskej republiky podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku.

23. K námietke preštudovania spisu najvyšší súd uviedol, že *„Obhajca bol o úkone riadne upovedomený v lehote podľa § 208 ods. 1 Trestného poriadku 29. septembra 2017 (doručenka na č. l. 3388) a pokiaľ sa nedostavil na tento úkon bez sa ospravedlnenia a ani nepožiadaval s uvedením relevantného dôvodu o iný termín, ide o jeho zodpovednosť pri výkone obhajoby vo vzťahu k obvinenému, ale Trestný poriadok neustanovuje povinnú účasť obvineného a obhajcu na takom úkone a je teda iba na nich, či využijú možnosť zúčastniť sa tohto úkonu.“*

24. K prečítaniu zápisnice svedkyne [REDAKOVANÉ] z obdobia ešte pred vznesením obvinenia sťažovateľovi na hlavnom pojednávaní najvyšší súd uviedol, že takýto postup Trestný poriadok výslovne upravoval, pretože išlo o maloletú svedkyňu (v čase výsluchu mala deväť rokov a v čase vykonania dôkazu na hlavnom pojednávaní mala desať rokov). Hoci táto svedkyňa nebola vypočutá za prítomnosti sťažovateľa alebo jeho obhajcu, bola vypočutá za účasti znalkyne z odvetvia klinickej psychológie detí a tiež zástupkyne orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, pričom treba poukázať, že sťažovateľ v čase prečítania zápisnice o výsluchu tejto svedkyne nežiadal na hlavnom pojednávaní jej osobný výsluch (sťažovateľ výslovne na hlavnom pojednávaní uviedol, že nepotrebuje, aby bola táto maloletá svedkyňa vypočúvaná pred súdom – č. l. 3722). Navyše táto svedkyňa iba opísala ako bola poškodená [REDAKOVANÉ] vtiahnutá do motorového vozidla, pričom neuvádzala žiadne skutočnosti týkajúce sa priamo osoby obvineného.

25. K námietke týkajúcej sa nesprávnej výzvy na svedka [REDAKOVANÉ] na pojednávaní 10. augusta 2018 najvyšší súd konštatoval, že pokiaľ po úkonoch súdu podľa § 131 ods. 1 Trestného poriadku sa prokurátor pri vykonávaní výsluchu svedka neopýtal v zmysle § 132 ods. 1 Trestného poriadku na pomer k stranám, resp. ak aj taký dopyt vykonal nesprávne samotný súd namiesto procesnej strany, nič nebránilo, aby takto postupoval samotný sťažovateľ alebo jeho obhajca ako druhá procesná strana, keď predmetného svedka následne vypočúvali.

26. K tomu, že neboli akceptované návrhy sťažovateľa na vykonanie určitých dôkazných prostriedkov, najvyšší súd uviedol, že hoci právo navrhovať dôkazy patrí medzi základné práva obvineného, „*Je však na posúdení súdu, aby rozhodol, ktoré z dôkazov navrhovaných procesnými stranami vykoná, pričom pri tomto svojom rozhodovaní je obmedzovaný zásadou náležitého zistenia skutkového stavu a to v tom smere, že pokiaľ má súd za to, že dôkazy získané z vykonaných dôkazných prostriedkov sú dostatočné na zistenie skutkového stavu, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, nie je povinný vykonať ďalšie procesnými stranami navrhované dôkazné prostriedky, a teda procesné strany majú síce právo navrhovať dôkazy, ale tomuto právu nezodpovedá povinnosť súdu všetky navrhované dôkazy aj vykonať (k tomu primerane R 7/2011, R 14/2015-II.). Zo spisu vyplýva, že o návrhoch obvineného na vykonanie ďalších dôkazov bolo okresným súdom riadne rozhodnuté na hlavnom pojednávaní konanom 10. augusta 2018 a 13. novembra 2018 a vo svojich meritórnych rozhodnutiach v súlade s § 168 ods. 1 Tr. por., resp. § 176 ods. 2 Tr. por. okresný súd (na stranách 31 až 41) a krajský súd (na stranách 20 až 22) podrobne uviedli konkrétne dôkazy, o ktoré opierajú skutkové zistenia, akými úvahami sa spravovali pri hodnotení vykonaných dôkazov a právne úvahy, ktorými sa spravovali pri posudzovaní dokázaných skutočností v otázke viny, ako sa vyrovnali s obhajobnými vyjadreniami vrátane uvedenia, prečo nebolo vyhovené návrhom na vykonanie ďalších dôkazov, pričom dovolací súd pripomína, že z pohľadu predmetu konania tvoria rozhodnutia súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu jeden celok. Dovolací súd sa nestotožňuje s názorom dovolateľa o arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti meritórneho rozhodnutia krajského súdu, keďže krajský súd a rovnako tak okresný súd v dotknutých meritórnych rozhodnutiach rozobrali všetky podstatné a rozhodné skutkové a právne skutočnosti a presvedčivo vysvetlili dôvody svojho rozhodnutia a dovolací súd ich rozhodnutia považuje za zrozumiteľné a obsahujú odpovede na všetky namietané sporné otázky.“*

27. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku najvyšší súd po vyhodnotení jednotlivých námietok sťažovateľa (body 28 – 31 tohto odôvodnenia) smerujúcich k uvedenému dovolaciemu dôvodu (s. 15 – 17 *in fine* napadnutého uznesenia) okrem iného uviedol, že k tomuto dôvodu sa vyžaduje zistenie, že rozhodnutie bolo založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, a nesprávny procesný postup pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom len vtedy, ak mal relevantný negatívny dopad na práva obvineného. Zároveň najvyšší súd skonštatoval, že „*podľa § 371 ods. 4 Tr. por. dovolateľom uvádzané okolnosti ohľadom dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a) až g) Tr. por. známe v pôvodnom konaní musia byť namietané už aj v pôvodnom konaní najneskôr v odvolacom konaní s tým následkom, že v opačnom prípade ich nemožno použiť, resp. dovolací súd na tieto nemôže prihliadať.“*

28. K námietke nezákonnosti vykonaných dôkazov najvyšší súd konštatoval, že sťažovateľ neuviedol relevantné argumenty na podporu svojich tvrdení, pričom prevažná časť ním uplatnených námietok ani nemohla byť vecne posudzovaná vzhľadom na absenciu namietania dotknutých okolností v pôvodnom konaní. Sťažovateľ totiž v súdnom konaní nenamietal jeho spoznávanie

svedkom [REDAKOVANÉ], kamerové záznamy z pohľadu splnenia podmienky na prevádzkovanie kamerových bezpečnostných systémov, z ktorých boli získané, ako aj spôsob vykonania domových prehliadok a prehliadok iných priestorov alebo pozemkov. Napriek tomu sa najvyšší súd venoval aj týmto sťažovateľovým námietkam a zrozumiteľne v napadnutom uznesení vysvetlil, prečo boli nedôvodné, resp. špekulatívne (na s. 16 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu).

29. Okrem toho najvyšší súd k znaleckému posudku znalca [REDAKOVANÉ], č. 16/2017 z 30. mája 2017 uviedol, že zo samotného znaleckého posudku, ako aj z výpovede znalca na hlavnom pojednávaní vyplýva, ktoré skutočnosti vzal da úvahy pri vypracovaní znaleckého posudku, a pokiaľ aj obvinený odmietol samotný rozhovor so znalcom (obvineného nie je možné donucovať k nejakej forme spolupráce so znalcom), neznamená to, že znalecký posudok „nemôže obstáť“, ako uvádza sťažovateľ, pretože znalec pri jeho vypracovaní nevychádza iba z takéhoto rozhovoru.

30. K sťažovateľom namietanej odchýlke v prípade kamerového systému spoločnosti [REDAKOVANÉ], ktorá vyplynula zo zápisnice o vyšetrovacom pokuse (č. l. 1136 – 1140), najvyšší súd uviedol, že tieto údaje z vyšetrovacieho pokusu boli podkladom pre vypracovanie znaleckého posudku č. 68/2017 [REDAKOVANÉ], pričom dotknuté časové odchýlky boli pri vypracovaní znaleckého posudku zohľadnené a nemali relevantný vplyv na znalcom zistené závery.

31. K námietke, že v súdnom konaní pri hodnotení dôkazov súd v rozpore s § 2 ods. 12 Trestného poriadku nepostupoval so starostlivým uvážením všetkých okolností prípadu jednotlivo a v ich súhrne, odhliadnuc od toho, že ide iba subjektívne konštatovanie dovolateľa bez uvedenia konkrétnych skutočností (s výnimkou namietania dôveryhodnosti svedka [REDAKOVANÉ]), najvyšší súd poznamenal, že uvedené jednak nespadá pod tento dovolací dôvod a jednak dovolaciemu súdu neprislúcha skúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku, čoho súčasťou ja aj hodnotenie dôkazov, keďže skutkový stav je vždy výsledkom hodnotenia vykonaného dokazovania. K dôveryhodnosti svedka [REDAKOVANÉ] najvyšší súd podotkol, že okresný súd, ako aj krajský súd vo svojich rozhodnutiach uviedli dôvody (s. 37 napadnutého rozsudku okresného súdu, resp. s. 20 a 21 napadnutého uznesenia krajského súdu), pre ktoré považovali tohto svedka za dôveryhodného. Pokiaľ sťažovateľ poukazuje na „vnútornú protirečivosť“ napadnutého rozsudku okresného súdu, tak najvyšší súd doplnil, že okresný súd v dotknutej časti iba uviedol dôvody, pre ktoré danú časť výpovede svedka, ktorá by mala zakladať prokurátorom navrhovanú právnu kvalifikáciu obzvlášť závažného zločinu vydieračského únosu, nepovažoval za relevantnú. K tvrdeniu sťažovateľa, že nepriame dôkazy nevytvárali logickú a ničím nenarušovanú sústavu vzájomne sa dopĺňajúcich dôkazov preukazujúcich jeho vinu, ústavný súd dodáva, že ide iba o jeho subjektívne konštatovanie, ktoré nedokázal podložiť akýmkoľvek relevantným argumentom.

32. Ústavný súd poznamenáva, že bez ohľadu na formálne označenie dovolacieho dôvodu [správne § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] vecné vymedzenie takto orientovanej dovolacej námietky nemôže byť mechanicky zamenené s vlastným hodnotením dôkazov dovolateľom, resp. (namiesto toho alebo súčasne) označením dovolaním napadnutého rozhodnutia ako neodôvodneného. Relevantné (v štádiu dovolacieho konania) je len adresné a konkrétne atakovanie konkrétneho spôsobu, akým sa odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia vysporadúva (alebo také vysporiadanie absentuje) s podstatnou okolnosťou pre rozhodnutie (vo vzťahu k odvolaciemu konaniu aj so zohľadnením tej časti odvolacieho prieskumu, ktorá je podmienená odvolacími

námietkami). Nejde teda o hodnotenie dôkazov v jeho priamom ponímaní a v tom je paralela prieskumnej činnosti dovolacieho súdu s posudzovaním predmetných okolností ústavným súdom, ku ktorému môže dôjsť vo vzťahu k dovolaciemu súdu, ak mu bol na predmetný prieskum poskytnutý podaným dovolaním priestor (IV. ÚS 546/2020). V prípade podania takto orientovanej časti dovolania (a s tým súvisiacej správnej dovolacej argumentácie) bol príslušný sa ňou zaoberať najvyšší súd, ktorý to aj urobil.

33. Napokon k námietkam sťažovateľa smerujúcim k dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. h), i) Trestného poriadku, ktoré mali byť naplnené tým, že sťažovateľovi nebola správne vyhodnotená poľahčujúca okolnosť ním tvrdeného vedenia bezúhonného života pred spáchaním trestného činu, najvyšší súd úplne správne konštatoval (s. 18 – 19 napadnutého uznesenia), že sťažovateľ bol pred spáchaním trestného činu odsúdený pre úmyselnú trestnú činnosť na podmienený trest odňatia slobody so skúšobnou dobou plynúcou do 18. februára 2014 a hoci následne došlo k osvedčeniu sa sťažovateľa s následkom, že sa na neho hľadí, akoby nebol odsúdený, neznamená to, že pred spáchaním trestného činu viedol riadny život, pričom poukázal aj na to, že zo spisu vyplýva, že sťažovateľ bol pred spáchaním trestného činu v prejednávanej veci aj opakovane postihnutý za spáchanie dopravných priestupkov a pre priznanie tejto poľahčujúcej okolnosti by nestačilo iba zistenie, že osoba nebola súdne trestaná, keďže vedenie riadneho života je širšia kategória ako nepáchanie trestnej činnosti.

34. Z už uvedených bodov v tejto stati vyplýva, že najvyšší súd sa podrobne zaoberal dovolacími námietkami sťažovateľa (ktoré sú úplne totožné s námietkami vyjadrenými v jeho ústavnej sťažnosti, pozn.), dokonca vo viacerých prípadoch aj nad formálny rámec dovolacieho prieskumu, pričom jeho závery sú úplne logické a zrozumiteľné a ústavný súd sa s nimi plne stotožňuje. Tak ako v dovolaní aj vo svojej ústavnej sťažnosti sťažovateľ extenzívne poukazoval na viaceré judikáty, ako aj na trestnoprávnu literatúru, ale tieto sa týkali buď nesúvisiacej problematiky, alebo ich v konkrétnostiach nebolo možné aplikovať na predmetnú trestnú vec sťažovateľa. Konštrukcia sťažovateľových námietok spočíva zväčša v tom, že účelovo zamlčieval relevantné okolnosti a zdôrazňoval svoje nepodložené subjektívne závery, resp. zdôrazňoval okolnosti, ktoré nemali žiadny súvis s rozhodovaním o jeho vine.

35. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

36. Pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a označenými právami ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

37. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval v petite svojej ústavnej sťažnosti (zrušenie napadnutých uznesení krajského súdu a najvyššieho súdu, ako aj náhrada trov právneho zastúpenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. marca 2021

Libor Duľa
predseda senátu